

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
79/20. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2020. június 25.

A főtanácsnok indítványa a C-808/18. sz. ügyben
Bizottság kontra Magyarország

Pikamäe főtanácsnok szerint Magyarország nem tett eleget az uniós jogból eredő kötelezettségeinek a menekültügyi eljárásra és a harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak visszatérésére vonatkozó nemzeti szabályozás jelentős részét illetően

Konkréten meg kell állapítani a kötelezettségszegést a menekültügyi eljáráshoz való tényleges hozzáférés biztosítására irányuló kötelezettség megsértése miatt, valamint a nemzetközi védelem iránti kérelmekhez, a menedékkérőknek a tranzitónákban történő jogellenes őrizetben tartásához és a harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak jogellenes kiutasításához kapcsolódó eljárási garanciák megsértése miatt

A Bizottság kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetet nyújtott be a Bírósághoz Magyarországgal szemben annak megállapítása érdekében, hogy e tagállam menekültügyi és a harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak visszatérésére vonatkozó nemzeti szabályozásának jelentős része sérti az uniós jogot, konkrétabban pedig az „eljárás” irányelvet¹, a „befogadási” irányelvet² és a „visszatérési” irányelvet³.

Konkréten a Bizottság azt rója fel Magyarországnak, hogy megsértette a nemzetközi védelem iránti kérelmekhez, a menedékkérőknek a tranzitónákban történő jogellenes őrizetben tartásához és a harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak jogellenes kiutasításához kapcsolódó eljárási garanciákat.

A mai napon ismertetett indítványában Priit Pikamäe főtanácsnok elsősorban megállapítja, hogy egyfelől a nemzetközi védelem iránti kérelem benyújtása érdekében a szerb-magyar határon található egyik tranzitónába⁴ való belépés magyar jogszabályban előírt kötelezettsége, másfelől pedig az e területre való belépésre engedélyt kapó személyek számának drasztikus korlátozása egyúttal **megakadályozza, hogy e kérelmezők megfelelően benyújtsák kérelmüket**. A kérelmezők ugyanis – az „eljárás” irányelvből eredő, a nemzetközi védelem megadására irányuló eljáráshoz való tényleges hozzáféréshez való joguktól megfosztva – kötelesek tizenegyötől tizenkilenc hónapot várakozni, mielőtt valamelyik tranzitónába beléphetnének, és így benyújthatnák kérelmüket.

Másodsorban a főtanácsnok úgy véli, hogy **az illetékes magyar menekültügyi hatóság által a tranzitónákban lefolytatott eljárás** az „eljárás” irányelvben meghatározott, **„a határon folytatott eljárásnak” minősül**. E tekintetben a főtanácsnok hangsúlyozza, hogy amennyiben valamely tagállam – mint a jelen ügyben Magyarország – él annak lehetőségével, hogy az „eljárás” irányelv értelmében a határain található helyen lefolytatandó eljárásokat állapítson meg, „a határon folytatott eljárásra” vonatkozó szabályok kötelező jelleggel alkalmazandók.

¹ A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 180., 60. o.; helyesbítés: HL 2016. L 198., 50. o.).

² A nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 2013/33/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 180., 96. o.).

³ A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 348., 98. o.).

⁴ A röszkei és a tompai tranzitónákról van szó.

Azt a kérdést illetően, hogy a fent említett nemzeti eljárás megfelel-e „a határon folytatott eljárásra” vonatkozó szabályoknak, a főtanácsnok emlékeztet arra, hogy bár e szabályok értelmében „a határon folytatott eljárást” alkalmazó tagállamok határozhatnak a tranzitónában benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem elfogadhatóságáról, érdemben – egy tranzitónában – csak meghatározott esetekben dönthetnek. Márpedig – **a szóban forgó szabályokat tiszteletben nem tartva – a vitatott nemzeti eljárást mindig a tranzitónában folytatják le, függetlenül attól, hogy az az elfogadhatóságra vagy az ügy érdemére vonatkozik.**

A főtanácsnok továbbá megállapítja, hogy a szóban forgó nemzeti eljárásra vonatkozó szabályok **nem tartják tiszteletben „a határon folytatott eljáráshoz” kapcsolódó azon követelményt, amely szerint a nemzetközi védelmet kérelmezőket nem lehet négy hetet meghaladóan a tranzitónában tartani.**

Ebben az összefüggésben a főtanácsnok megvizsgálja Magyarország érvét, amely szerint a 2015-ben bekövetkezett migrációs válság igazolja az EUMSZ 72. cikk⁵ alapján „a határon folytatott eljárásra” vonatkozó szabályoktól való eltérést a közrend fenntartása és a belső biztonság megőrzése céljából. A főtanácsnok ehelyütt emlékeztet arra, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmet egyszerre benyújtó, nagyszámú harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy tömeges érkezése okozta válsághelyzet esetén maga az „eljárási” irányelv teszi lehetővé a tagállamok számára „a határon folytatott eljárásra” vonatkozó általános szabályoktól való eltérést és az irányelvben e célból meghatározott sajátos rendelkezések alkalmazását. Következésképpen a főtanácsnok szerint **az EUMSZ 72. cikkben meghatározott eltérés nem alkalmazható a jelen ügyben, úgyhogy Magyarország fent említett érvét el kell utasítani.**

Harmadsorban a főtanácsnok a Bíróság által nemrégiben hozott FMS ítéletre⁶ hivatkozva megjegyzi, hogy **a valamennyi kérelmezőre vonatkozó, a nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálata alatt valamelyik tranzitónában való elhelyezés a „befogadási” irányelv értelmében vett „őrizetnek” minősül.**

Ezen őrizet jogszerűségét illetően a főtanácsnok úgy véli, hogy **az, hogy valamennyi menedékkérőt szisztematikusan egy tranzitónában helyeznek el, sérti a „befogadási” irányelvet.** Ez az irányelv ugyanis előírja egyrészt, hogy az őrizetbe vétel csak az ott kimerítően felsorolt indokok alapján igazolható, másrészt pedig, hogy az őrizet csak akkor rendelhető el, ha szükségesnek bizonyul, és csakis az egyes esetek egyéni értékelése alapján, amennyiben kevésbé kényszerítő jellegű alternatív intézkedések alkalmazása nem lenne hatékony. Ezt meghaladóan a főtanácsnok kiemeli, hogy ellentétben a „befogadási” irányelv követelményével a nemzetközi védelmet kérelmezőket a tranzitónákban tartják az őrizetbe vételt elrendelő határozat meghozatala nélkül, és az őrizetbe vétel kiskorúak vagy akár kísérő nélküli kiskorúak tekintetében is elrendelhető.

Negyedsorban a főtanácsnok megállapítja, hogy bár egy tagállam dönthet úgy, hogy nem alkalmazza a „visszatérési” irányelvet azokra a harmadik országbeli állampolgárokra, akiket az illetékes hatóságok a külső határának jogellenes átlépése kapcsán vagy az átlépést követően e határ közelében fogtak el vagy tartóztattak fel, **a magyar szabályozás kiterjeszti ezt az eltérést a Magyarország területén jogellenesen tartózkodó azon harmadik országbeli állampolgárokra, akiket nem ilyen körülmények között fogtak el vagy tartóztattak fel.** Következésképpen, ezeket az állampolgárokat illetően **a szóban forgó magyar nemzeti szabályozás nem esik kívül a „visszatérési” irányelv hatályán, és mivel a menedékkérőket megfosztja a kiutasítási eljáráshoz fűződő biztosítékoktól, sérti ezt az irányelvet.**

Ötödsorban, a főtanácsnok emlékeztet arra, hogy az „eljárási” irányelv szerint minden nemzetközi védelmet kérelmező jogosult az érintett tagállam területén maradni, még a kérelmét elutasító közigazgatási határozat meghozatalát követően is, az e határozattal szembeni jogorvoslat benyújtására nyitva álló határidő lejártáig vagy e jogorvoslati kérelem elbírálásáig. Ebben az

⁵ E cikk szerint az EUMSZ-nak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozó rendelkezései, amelynek többek között a menekültügyi politika is a részét képezi, nem érintik a közrend fenntartásával, illetve a belső biztonság megőrzésével kapcsolatos tagállami hatáskörök gyakorlását.

⁶ A Bíróság 2020. május 14-i FMS és társai ítélete ([C-924/19 PPU](#) és [C-925/19 PPU](#)), lásd még: CP [60/20](#).

összefüggésben a főtanácsnok úgy értékeli, hogy Magyarország az irányelv e rendelkezését nem ültette át helyesen a nemzeti jogába, de legalábbis a magyar szabályozásból nem derül ki világosan és egyértelműen, hogy a menedékkérőket ténylegesen megilleti a Magyarország területén maradáshoz való jog.

E körülmények között a főtanácsnok azt javasolja, hogy a Bíróság **lényegében adjon helyt a Bizottság keresetének.**

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az uniós jogból eredő kötelezettségeit nem teljesítő tagállam ellen irányuló kötelezettségszegési eljárást a Bizottság vagy más tagállam indíthatja meg. Ha a Bíróság megállapítja a kötelezettségszegést, az érintett tagállamnak a lehető leghamarabb teljesítenie kell az ítéletben foglaltakat. Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a tagállam nem teljesítette az ítéletben foglaltakat, újabb, pénzügyi szankciók kiszabására irányuló keresetet indíthat. Mindazonáltal, amennyiben a tagállam nem tett eleget a valamely irányelv átültetésére elfogadott intézkedései Bizottságnak történő bejelentésére vonatkozó kötelezettségének, a Bíróság a Bizottság indítványa alapján már az első ítéletben szankciókat alkalmazhat.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Az ismertetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499